

ISSN: 1307-2552

100
YIL
T.C. ZEMİN VE SU KURUMU

18.
yıl

Anadolu İZLENİMLERİ

Yıl: 18 Sayı: 181 - Mayıs 2024

Türk Tarımının Dergisi

Fiyatı: 229 TL

**Dünyayı Besleyen Emekçilere
Sahip Çıkmalıyız!**

Çiftçilerimiz ve üreticilerimiz, gıda güvenliğimizin ve kalkınmamızın bel kemiğidir.

Bu anlamlı günde onların fedakarlıklarını ve katkılarını minnetle anıyoruz.

14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü
kutlu olsun.

Halil Devenci

Ödemiş Süt Üreticileri Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı

Tokat
Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

**DÜNYA ÇİFTÇİLER
GÜNÜ**

KUTLU OLSUN

İlhan KÖTEN
Yönetim Kurulu Başkanı

**İmtiyaz Sahibi
ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**

Genel Yayın Yönetmeni
Muhammet OLUKLU

Hukuk Danışmanları
Av. Mustafa Ufuk GÜMÜŞ
Av. Faruk DURAN

Haber Merkezi
FeYZanur KAYA

Muhasebe
Adem SABAN

Mizanpaj
Mehmet SARIGÜL

Temsilcilikler

Marmara Temsilcisi
Ali BAYRAM

İzmir Temsilcisi
Muzaffer AĞAR

Sivas Bölge Temsilcisi
Cem ŞAHİN

Banka Hesap Numaraları
Türkiye İş Bankası
Ankara Şubesi
TR7700 0640 0000 1420 0594 8485

Ziraat Bankası
Heykel Şubesi
TR8900 0100 1233 4765 6716 5002

Posta Çeki
Muhammet OLUKLU - 5758587

Yönetim Yeri
Konur Sokak No: 31/6 Bakanlıklar/ANKARA
Tel: 0 312 418 84 66 • Faks: 0 312 418 84 69
www.anadoluiizenimleri.com
info@anadoluiizenimleri.com

Baskı
MİM İÇ DIŞ MEKAN BASKI SİST.
REKL. MATBAACILIK TİC.LTD. ŞTİ
Zübeyde Hanım Mahallesi, Sebzebahçeleri cad.
No:103/8
Altındağ/ANKARA

Dergide yayınlanan yazılardaki görüş ve düşünceler yazarına/yazarların düşüncelerini kapsamaktadır. Reklamların sorumluluğu reklam veren firmaya ait olup, dergimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Bu dergide bazı içerikler Freepik.com varlıklar kullanılarak tasarlanmıştır.

Anadolu İzlenimleri Dergisi Yayın Danışma Kurulu

Prof. Dr. Ahmet ÇOLAK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ruhsar YANMAZ

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü

Prof. Dr. Sonay SÖZÜDOĞRU

Ankara Üniv. Ziraat Fakültesi Toprak Bitkileri ve Bitki Besleme Bölümü

Prof. Dr. Hakan ULUKAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü

Doç. Dr. Özer ELİBÜYÜK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü

Prof. Dr. Gürsel DELLAL

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Prof. Dr. Fatih CEDDEN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü

Yard. Doç. Dr. Süleyman BEKCAN

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Su Ürünleri Mühendisliği Bölümü

Prof. Dr. Ali İhsan ACAR

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Prof. Dr. Ramazan ÖZTÜRK

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Yard. Doç. Dr. Ufuk TÜRKER

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü

Zir. Yük. Müh. Esin ÖZKAN

Ankara Ziraat Tarım ve Teknolojileri Yatırımları A.Ş.

TÜRKİYE KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ

Başta üreticilerimiz olmak üzere geleceğimizi besleyen tüm ellerin
14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü
kutlu olsun.

■ Nihat ÇELİK Genel Başkan

16

Dünyayı Besleyen
Emekçilere
Sahip Çıkmalıyız!

Tarımda Örgütlenme **22**

8

A'dan Z'ye
Özbekistan!

Küçükbaş Hayvancılıkta Yeni **20**
Dönem! Anaç Gitti,
Kuzu-Oğlak Geldi!

Türkiye'nin Tarımsal Kalbi **30**
Akdeniz Bölgesi

- 6** Gelecek Nesil İçin
Bugün Çiftçilerimize Sahip Çıkmalıyız!
- 8** A'dan Z'ye Özbekistan!
- 14** Kentsel Tarım
- 16** Dünyayı Besleyen Emekçilere
Sahip Çıkmalıyız!
- 18** Altın Danenin Yolculuğu
- 20** Küçükbaş Hayvancılıkta Yeni Dönem!
Anaç Gitti, Kuzu-Oğlak Geldi!

- 22** Tarımda Örgütlenme
- 25** Bu Yıl Kurbanlık Fiyatları
Ne Durumda Olacak?
- 26** Gıda Fiyatları Düşer mi?
- 28** Tarımda Blockchain Teknolojisinin Rolü!
- 30** Türkiye'nin Tarımsal Kalbi
Akdeniz Bölgesi
- 32** Süt Tüketiminin Çocuk
Sağlığı Üzerindeki Etkileri

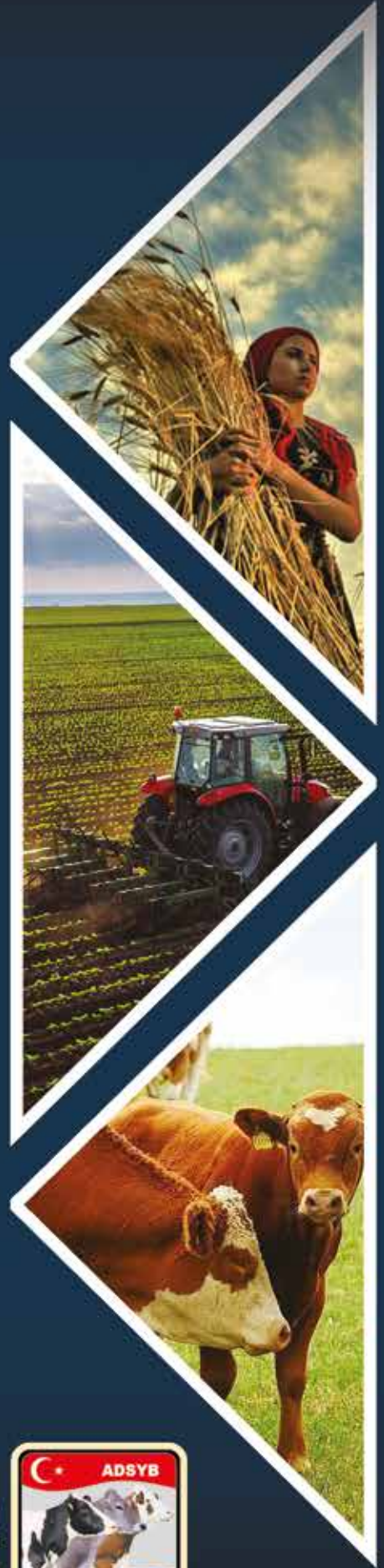
Üretimdeki
özveriniz ve
yetiştirdiğiniz ürünlerle
sağlıklı bir gelecek
inşa ettiğiniz için
minnettarız.

Tüm yetiştiricilerimizin
14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü
kutlu olsun.

Yaşar KÂHYA

Adana İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği
Yönetim Kurulu Adına
Başkan

**ADANA
DSYB**

Muhammet OLUKLU

Anadolu İzlenimleri Dergisi
Genel Yayın Yönetmeni
muhammetoluklu@gmail.com

Gelecek Nesil İçin Bugün Çiftçilerimize Sahip Çıkmalıyız!

Sevgili Okuyucular,

14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü, toprağın bereketini sağlayan ve insanlığın gıda ihtiyacını karşılayan çiftçilerin önemini anlamak için bizlere fırsat sunuyor. Türkiye’de ve dünyada çiftçiler, her gün karşılaştıkları zorluklarla büyük bir öz veri ile mücadele ederken, toprağa olan sevgileri ve bağlılıklarıyla büyük bir gayretle çalışıyorlar.

Türkiye’de, çiftçilerimiz tarımın zorlu koşullarıyla başa çıkmak için gece gündüz demeden çalışıyorlar.

İklim değişiklikleri, su kıtlığı, artan maliyetler ve pazarlama sorunları gibi bir dizi zorlukla karşı karşıya kalıyorlar. Yüksek-

len enflasyon karşısında doğan yüksek girdi maliyetleri çiftçilerimizin, yetiştiricilerimizin ne yazık ki belini büküyor. İşlerine devam edebilmek için büyük bir savaş veriyorlar.

Ancak, bu zorluklar karşısında bile yenilmeyen çiftçilerimizin azmi ve direnci, ülkemizin tarımsal potansiyelini korumak ve üretim devamlılığını sağlamak için devam ediyor.

Dünya çapında, çiftçilerin yaşadığı zorluklar giderek artıyor. İklim değişikliği, tarım alanlarını etkileyen doğal afetlerin sıklığı ve yoğunluğu artıyor. Ayrıca, küresel gıda talebinin artmasıyla birlikte, çiftçilerimiz daha verimli olmak zorunda kalıyorlar.

Geçtiğimiz aylarda Avrupa’da birçok ülkede çiftçilerin eylemlerine tanık olduk. Avrupa’da çiftçiler seslerini duyurmak için kamu binalarının önlerinde toplandılar. Yaşadıkları ekonomik zorluklara devletlerinin kalıcı çözümler getirmesini talep ettiler.

Avrupa Birliği, onların taleplerini dinledi ve çiftçilere destek olacaklarını, tarım sektörünün yapısal zorluklarını ele alacaklarının sözünü verdi. Eylem süresi boyunca çiftçiler çalışmadıkları için Avrupa, üretim ve gıda tedariki ile ilgili birçok problemle karşı karşıya kaldı.

Peki, bizler bu süreçten ne anlamalı ve ne çıkarmalıyız?

Çok değerli üreticilerimiz, bize hayat veren, gıda veren toprağı terk ederlerse bunun acı bedelini sadece onlar değil, tüm insanlık ödemek zorunda kalır. Onları yokluğu, üretimin yokluğu ve dolayısıyla gıda yokluğu demektir.

Unutmayalım ki, çiftçilerimiz toprağın kıymetini bilen kahramanlardır. Onların çalışmaları, gelecek nesillere daha sağlıklı ve sürdürülebilir bir dünya bırakma yolunda önemli bir adımdır.

Saygılarımla,

Ürünlerinizin kalitesi ve bereketi
işinize olan sevginizin göstergesidir.
Tüm üreticilerimizin
14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü
kutlu olsun.

Bekir KAYAN

Aksaray İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

A'dan Z'ye Özbekistan!

Anadolu İzlenimleri Genel Yayın Yönetmeni Muhammet Oluklu Özbekistan'da edindiği izlenimleri Anadolu İzlenimleri Dergisi'ne aktardı. Özbekistan gezisinde Oluklu 'ya Sakarya DSYB Başkanı Hakan Candemir, Adana DSYB Başkanı Yaşar Kâhya, Hatay DSYB Başkanı Lütfi Danahaliloğlu ve Özbekistan Tarım Müşaviri Burhan Demirok rehberliğinde gerçekleşti.

Orta Asya'nın incisi olarak bilinen Özbekistan, tarihi İpek Yolu'nun kalbinde yer alan, zengin bir kültüre ve köklü bir geçmişe sahip bir ülkedir. Batıda Hazar Denizi'nden doğuya Pamir Dağları'na kadar uzanan bu topraklar, yüzyıllar boyunca farklı mede-

niyetlere ev sahipliği yapmış ve eşsiz bir miras bırakmıştır.

Özbekistan, Büyük İskender'in fetihlerinden Timur İmparatorluğu'nun ihtişamına kadar uzanan bir tarihe sahiptir. Bu zengin geçmiş, Semerkand, Buhara ve Hiva gibi antik şehirlerde

görkemli türbeler, camiler ve saraylar şeklinde kendini gösterir. UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan bu şehirler, İslam mimarisinin en güzel örneklerinden bazılarını barındırır.

Özbekistan kültürü, Türk, Fars ve Arap geleneklerinin harmanlanma-

sıyla oluşmuştur. Bu durum, ülkenin mutfağında, müziğinde, danslarında ve el sanatlarında kendini açıkça gösterir. Plov, manti ve sumalak gibi lezzetli yemekler, Özbek mutfağının en bilinenleridir. Geleneksel müzik ve danslar ise şarkı, şaşmaqom ve bakhshi gibi formları içerir. İpek dokumacılığı, minyatür sanatı ve seramik gibi el sanatları da Özbekistan'ın önemli kültürel değerleridir.

Özbekistan, tarihi ve kültürel zenginliklerinin yanı sıra doğal güzellikleriyle de dikkat çeker. Ülkenin batısında yer alan Aral Gölü, bir zamanlar dünyanın dördüncü büyük gölü olmasına rağmen, Sovyet dönemindeki sulama projeleri nedeniyle

kurumuştur. Bu üzücü durumun gölge düşürdüğü coğrafyada, Kızilkum Çölü ve Ugam-Çatkal Milli Parkı gibi eşsiz doğal güzellikler de yer alır.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra bağımsızlığını kazanan Özbekistan, son yıllarda ekonomik ve sosyal kalkınma konusunda önemli adımlar atmıştır. Ülke, pamuk, doğal gaz ve altın gibi önemli kaynaklara sahip ve gelişmekte olan bir ekonomiye sahiptir. Taşkent, modern gökdelenleri ve canlı atmosferi ile ülkenin başkenti ve en büyük şehridir.

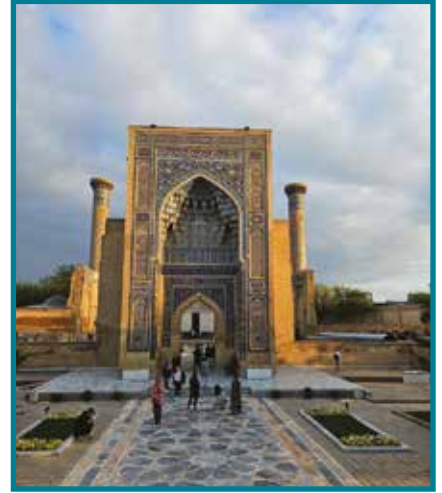
Özbekistan, vizesiz seyahat imkânı sunan ülkelerden biridir. Ülkeyi ziyaret etmek için en uygun zaman ilkbahar ve sonbahar aylarıdır. Özbekistan'a seyahat edenler, tarihi ve kültürel mekânları keşfedebilir, geleneksel lezzetleri tadabilir, el sanatları alışverişi yapabilir ve unutulmaz bir deneyim yaşayabilirler.

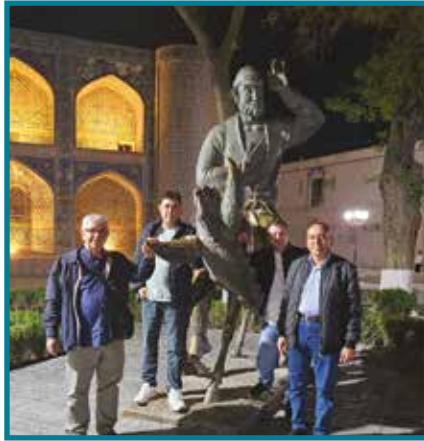
Özbekistan Tarımsal İhracatı ve İthalatı 2023 Verileri

Taşkent Büyükelçiliği Tarım Müşavirliği'nin 2 Şubat 2024 tarihli raporuna göre, Özbekistan'ın 2023 yılı tarımsal ihracatı bir önceki yıla göre yüzde 23,7, ithalatı ise yüzde 23,9 artarak önemli bir yükseliş göstermiştir.

Raporun öne çıkan bulguları şöyledir;

Özbekistan'ın 2023 yılı tarımsal ihracatı 24,426 milyon ABD Doları,

ithalatı ise 38,141 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Bu veriler ışığında Özbekistan'ın dış ticaret açığı 13,715 milyon ABD Doları seviyesindedir.

İhracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 64'tür. Türkiye ile olan ticaret hacmi 3,1 milyar ABD Doları olup Türkiye lehine denge 600 milyon ABD Doları'dır. Türkiye, Özbekistan'ın 2023 1,248 dolar ile tarımsal ihracatında 4. Sırada yer almaktadır.

Özbekistan, 2023 yılından en yüksek ihracatı 13,722 dolarla Çin ile en

düşük ihracatı ise 0,040 dolar ile Kore ile yapmıştır.

Tarım Orman ve Balıkçılık sektöründeki büyüme 2023 yılında bir önceki yıla göre yüzde 4,1, GSYİH'de sektörün payı ise yüzde 24,3 olmuştur.

Türkiye ve Özbekistan arasındaki tarımsal ticaret hacmi 2023 yılında 102,9 milyon dolara ulaşmıştır. Tarımsal ithalat ise 52,2 milyon dolar oldu.

Tarım sektörü, Türkiye ve Özbekistan ekonomilerinde önemli bir

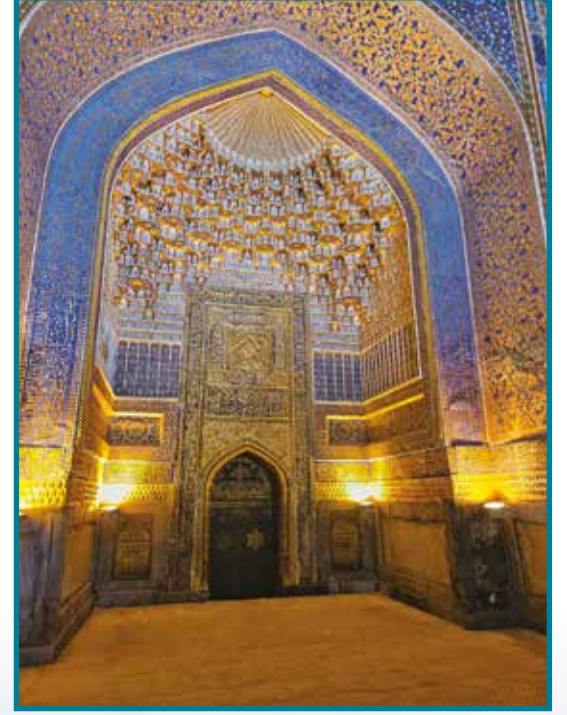
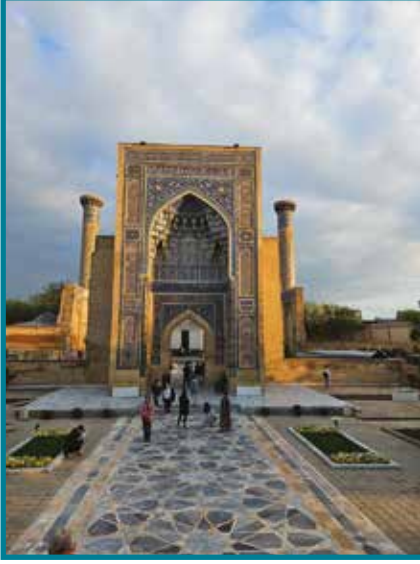
yerde sahip. Her iki ülke de tarımsal üretimde önemli bir potansiyele sahip ve bu potansiyele geliştirmek için çalışmalar yürütmektedir. Türkiye ve Özbekistan, tarım sektöründe işbirliğini geliştirmek için çeşitli adımlar atmaktadır. Bu adımlar arasında ticaret anlaşmaları, ortak yatırımlar ve teknik bilgi alışverişi yer almaktadır.

Özbekistan Tarımı Ocak-Eylül 2023'te Büyüme Gösterdi

Özbekistan'ın Ocak-Eylül 2023 gayri safi yurt içi hasılası 2022 yılının ilgili dönemine kıyasla artış göstererek 750,9 trilyon soum, üretimi GSYİH'nın yüzde 105,8'i yaptı. Bu 65,0 milyar ABD dolarına eşdeğerti.

Tarım, ormancılık ve balıkçılık toplamı değer hacmi ise 168,2 trilyon soum yani 14,6 milyar dolar oldu. 23.7 Katma değer için gayri safi yurt içi hasıla içindeki payı yüzde 23,7 seviye oranında gerçekleşti.

ÜRÜN ADI	BİRİM	YILLARA GÖRE ÜRETİM MİKTARI			
		2020	2021	2022	2023
Buğday	Bin ton	6.150	5.980	6.270	6.460
Arpa	Bin ton	161,5	95,8	123,4	155,3
Mısır	Bin ton	475	590	656	770,9
Pirinç	Bin ton	293,5	334,2	359,1	352,9
Toplam Daklagil	Bin ton	401,6	439,8	469,5	489,8
Kıvrık Pamuk	Bin ton	3.064	3.372	3.500	3.710
Palates	Bin ton	3.143	3.285	3.443	3.574
Yaş Üzüm	Bin ton	1.606	1.695	1.760	1.737
İnek Sütü	Bin ton	10.976	11.274	11.627	11.968
Bal	Ton	13.357	14.066	14.700	15.620
Avlanan Balık	Ton	144.102	171.993	185.274	198.873
Yumurta	Adl.(mlr)	7.781	7.788	8.129	8.487
Deri	Adl.(bin)	1.152	1.252	1.287	1.321
Koza	Ton	20.941	22.769	24.300	25.885

Tarım Ormancılık Ve Su Ürünleri Çıktı Hacimlerinin Dinamiği

Ocak-Eylül 2023 döneminde üretilen tarım, orman ve balıkçılık ürünleri hacmi 292,7 trilyon soum olarak gerçekleşirken, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 104,1 oranında artış sağlandı.

Üretilen ürünlerin ABD doları cinsinden karşılığı 25,3 milyar dolarıdır. Kişi başına tarım, ormancılık ve balıkçılık ürünleri üretim hacmi 8,1 milyon soum olarak gerçekleşti ve 2022 yılının ilgili dönemine göre (7,0 milyon soum) % 15,3 arttı. 7.0 Tarım, ormancılık ve balıkçılıkta geçen yı-

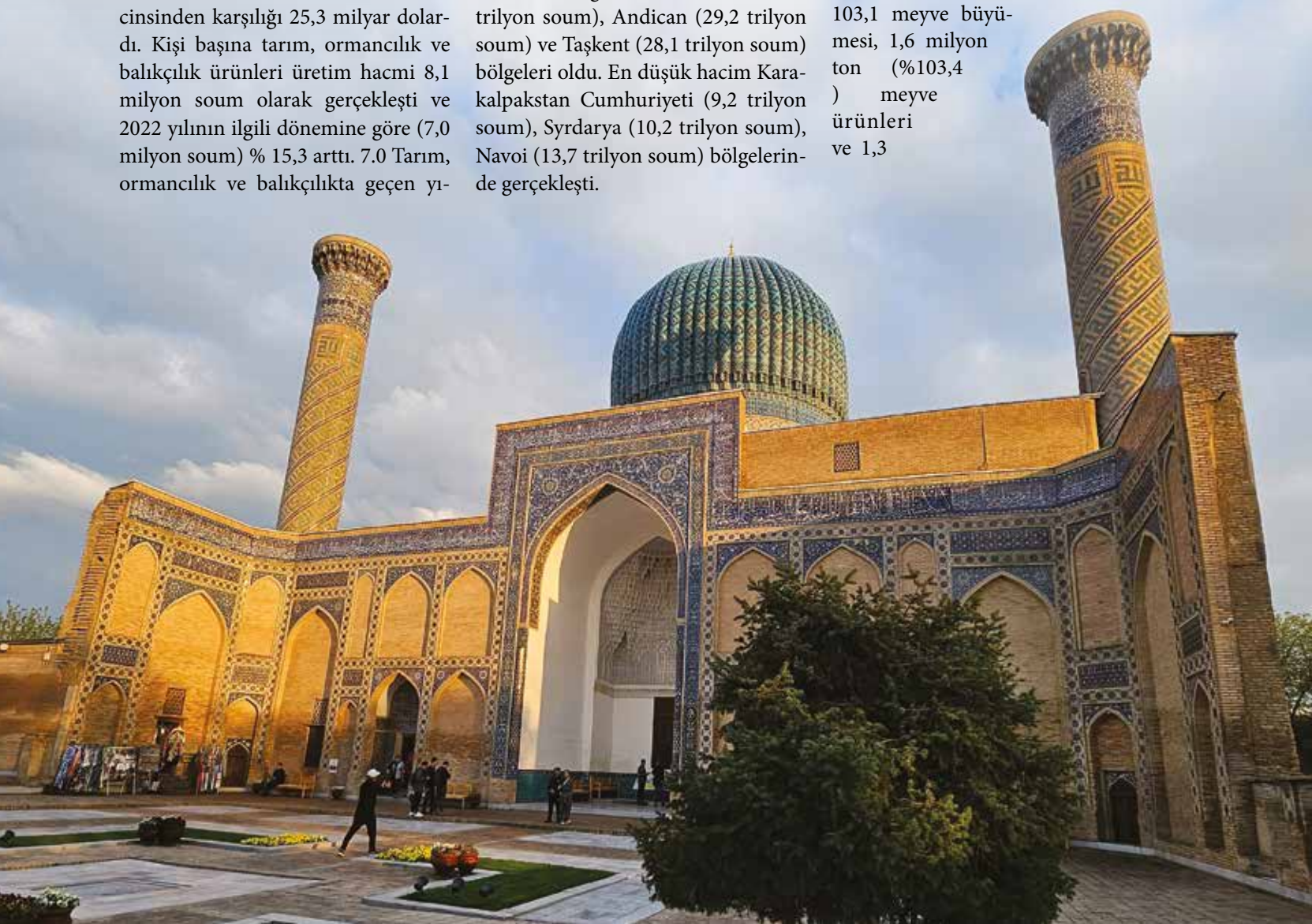
lın aynı dönemine göre 44,1 trilyon soum (3,8 milyar dolar) daha fazla ürün üretildi.

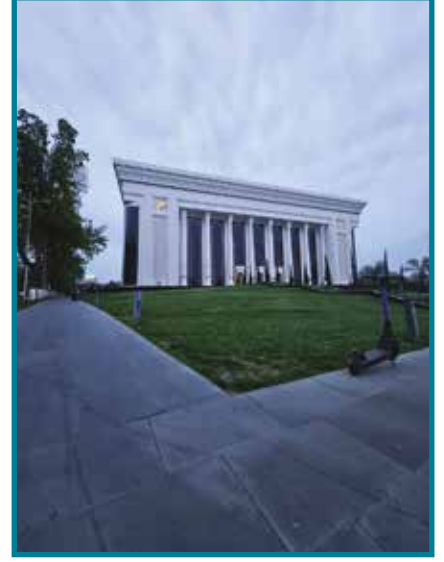
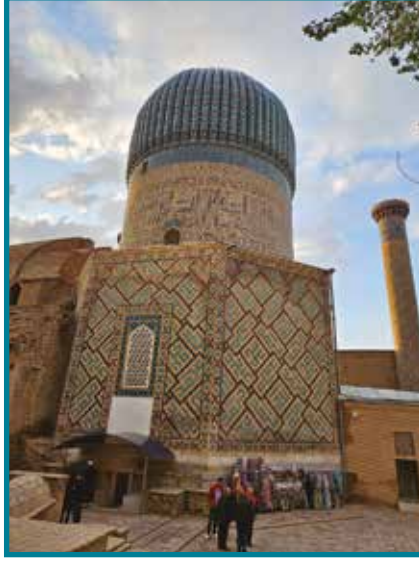
Bölgelere Göre Tarım, Ormancılık Ve Balıkçılık Ürünlerin Hacmi

Ocak-Eylül 2023 döneminde bölge bazında en fazla tarım, ormancılık ve balıkçılık ürünleri (hizmetleri) üretilen bölgeler Semerkant (36,4 trilyon soum), Andican (29,2 trilyon soum) ve Taşkent (28,1 trilyon soum) bölgeleri oldu. En düşük hacim Karakalpakstan Cumhuriyeti (9,2 trilyon soum), Syrdarya (10,2 trilyon soum), Navoi (13,7 trilyon soum) bölgelerinde gerçekleşti.

Ocak-Eylül 2023'te tarım ürünleri üretimi yayın hacimlerinin dinamikleri

2023 yılı 9. ayında 2,3 milyon ton (geçen yılın aynı dönemine göre) % 103,1 meyve büyümesi, 1,6 milyon ton (%103,4) meyve ürünleri ve 1,3

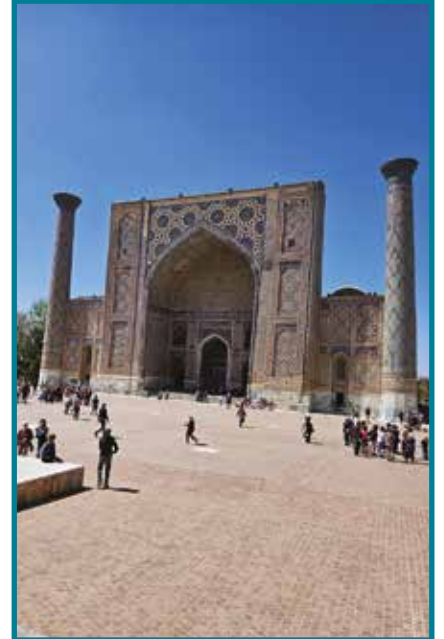
milyon ton (%93,2) üzüm yetiştirildi. Bölgelere göre meyveler Fergana Andican bölgesinde üretim hacmi 475,8 bin tondur. 314,5 bin ton bölgede, 297,9 bin ton Semerkant bölgesinde, Surhandarya bölgesinde şeker kamışı üretim hacmi 219,2 bin ton, 198,4 bin ton Cizzah bölgesinde, 192,9 bin ton Sirdarya bölgesinde Semerkant bölgesindeki üzüm ekim miktarı 494.000 tondur. 175,2 bin ton Buhara bölgesi, Fergana bölgesi 114,6 bin ton oldu.

Ocak-Eylül 2023 döneminde hayvansal ürünler ve Yakalanan balık hacimlerinin dinamiği

2023 yılının 9 ayında 2,1 milyon ton et yetiştirildi. Bu bir gösterge Balık 2022 yılının ilgili dönemiyle kar-

şılaştırıldığında ise yüzde 3,5 oranında artış yaşandı. Alanlar Kaşkadarya bölgesinde et üretim hacmi 234,2 bin ton, Semerkant bölgesinde 231,6 bin ton, Taşkent bölgesinde 223,3 bin ton, 208,8 bin ton Buhara bölgesi, Jizzakh'ta bölgede 165 bin ton olarak gerçekleşti.

Tüm bunlarla birlikte Özbekistan, bağımsızlığını kazandığı 1991'den beri gelişme aşamasında bir ülke. Ülkenin önümüzdeki yıllarda da gelişmeye devam etmesi ve bölgenin önemli bir gücü haline gelmesi beklenmektedir. Özbekistan, turizm, tarım ve teknoloji gibi alanlarda her geçen yıl bir adım daha gelişmekte ve yükselmektedir.

Erzincan
Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

YAŞAR FARUK GÜNAY

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Üretken ellerinizle
toprağı işleyen,
hayvanlarımızı şefkatle
yetiştiren, bereket ve bollukla
sofralarımızı dolduran
tüm üreticilerimizin günü
kutlu olsun.

**14 Mayıs Dünya
Çiftçiler Günü'nde
emeğiniz daim,
kazançlarınız bol olsun.**

Dr. Ali AYAR
Tarım ve Orman Uzmanı

Kentsel Tarım

Gıda, en büyük güçtür; alternatifi de yoktur.

Kırsal bölge ve kent nüfusunun dengeli sayılabileceği dönemlerde mekanizasyon fazlaca olmamasına rağmen kırsal bölgeler, tarımsal üretim faaliyetleri sonucu hem kendilerinin hem de yakınında bulunduğu şehirlerin gıda ihtiyacını, yeterli miktarda ve makul fiyatla ulaşılabilecek bir denge içerisinde sağlamıştır. Sanayinin gelişiminin getirdiği işgücü ihtiyacı köyden kente göçü hızlandırmış, köy nüfusları hızla azalırken kentler ise kontrolün mümkün olamadığı bir hızla büyümüş ve hala büyümekte.

Artan nüfusun ihtiyacını karşılayabilmek, daha fazla mekanizasyon ve daha az insanla büyük ölçekli üretim yapılmasını zorunlu kılmıştır. Tarımdaki nüfusun hızla azalmasını iyi planlayan ülkelerde, işletme büyüklükleri, tarım arazilerini koruyan ve bölünmesin önleyici hukuki yapılanma, birlik/kooperatif gibi STK lar, kurumsal yapıya kavuşturularak girdi temini ve ürün pazarlamasında önemli paylar sağlanarak hem üretici hem de tüketici açısından fiyat istikrarı ve gıdaya kolay erişim sağlanması yönünde mekanizmalar ve sistemler kurulmuştur. Endüstriyel üretimde, başta enerji ve nakliye olmak üzere girdi maliyetlerinin yükselmesi ve bunun

tüketiciye yansması ile gıda üzerinde fahiş noktalar varan fiyat artışları sonucunu doğurmaktadır. Çoğu ülkede tarım, ayrıcalıklı ve öncelikli sektör olarak kabul edilmiştir. Bu kapsamda üretimden tüketime arz güvenliği ve fiyat istikrarını sağlamak, yerli üretime öncelik vermek için destek programları uygulamışlardır. Hatta Rusya gibi ülkelerde bazı tarımsal ürünlerin ülke içerisinde uzun mesafe taşınması destek kapsamına alınmıştır.

Özellikle pandemi döneminde görüldüğü üzere kentlerin merkezinde ve yakın çevresinde yapılacak üretim ile mümkün olduğunca kendine yeterli olmaları yaklaşımı öne çıkmıştır. Bu şekilde, hem nakliye maliyetleri ile gıda fiyatlarının şişmesini önlerken diğer yandan da tüketicinin gıdaya kolay erişimini de sağlayacak “kent tarımı” ya da “kentsel tarım” uygulamaları adı verilen yaklaşım yaygınlaşmaktadır. Endüstriyel üretimde toprak işleme, gübre, ilaç kalıntıları, tohumla ilgili söylemler, uygulamalar ve spekülasyonlar da kent tarımına ilgiyi arttıran etkenlerdendir.

Yirmi yılın aşkın bir zamandır ivme kazanan “Kentsel Tarım” ile sağlıklı, sürdürülebilir, ekolojik olarak hazırlanmış olan ürünlerin şehir mer-

kezlerinde üretilebileceği, sürdürülebilirliğin ve biyoçeşitliliğin sağlanabilmesi açısından faydalı olacağı, bunun yanında insanların yaşam alanlarında stresi alan, onları psikolojik anlamda rahatlatan, toplumsal refahı arttıran bir model olduğu kabul görmektedir. Çevresel duyarlılığın ve tarımda teknoloji kullanımının artmasını sağlayacağı da belirtilmektedir. Kent tarımı için hem çevre bilimcilerin, hem tarım bilimcilerin, hem de mimarların işin içerisinde yer alması gerekiyor. Kent tarımı dediğimizde şehir içerisinde yol kenarlarında bir bahçenin içerisinde domates, biber yetiştirilmesi değil, tamamen bilimsel, ölçülebilir ve ekolojik anlamda doğayla iç içe bir yapının oluşturulması kastedilmektedir.

Tarla tarımının yapılmasının mümkün olmadığı alanlarda ve özellikle sebze üretimi konusunda şehrin ekolojik ve çevresel etkilerini dikkate alarak bir kısmından önceki yazımızda bahsettiğimiz; dikey tarım, hidroponik tarım, aeroponik tarım, saksı kültürü gibi farklı yöntemler ile bitkisel ürünlerin yetiştirileceği alternatif üretim modelleri ortaya çıkmıştır. Yol kenarları ağaçlandırmasında uygun meyve ağaçlarının kullanılması, park-

lar, ev bahçeleri, seralar, boş arsalar ve yeşil çatılar kentsel tarım alanlarıdır. Kümes hayvancılığı ve arıcılık da kent tarımı kapsamında yapılabilecek işler olarak görülmektedir.

Su, gübre, enerji tasarrufu sağlanabilmesi, daha az alandan daha fazla ürün elde edilebilmesi ve zirai ilaç kullanılmayacak olması da kent tarımının uygulamalarının dünyada revaç görmesini sağlamaktadır. Kaynaklara göre; Dünyada tarımsal üretim yapılan 5 milyar hektar alanın 64 milyon hektarında kentsel tarım yapılmaktadır. Kent tarımı, 6,5 milyar tonluk toplam tarımsal üretim içerisinde 170 milyon tonluk bir üretim ile yaklaşık yüzde 2,6'lık bir paya sahiptir. Dünyada 570 milyon kişinin çalıştığı tarım sektöründe şu anda 85 milyon civarında kent tarımıyla ilgilenen çalışan söz konusudur. Üretilen değere baktığımız zaman, kent tarımı dünyada üretilen gelirin yaklaşık yüzde 8'ini oluşturmakta, bu da yaklaşık olarak 160-170 milyar dolara denk gelmektedir. 2050 yılında kent tarımı ile ilgilenen kişi sayısının 150 milyona ve üretim miktarının 1,8 milyar tona ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Ayrıca, güneş ve rüzgâr enerjisinin kullanımı, akıllı çatılar ve akıllı

evler gibi modeller şehir mimarisindeki düzenlemeler de aslında kent tarımının bir parçası olarak düşünülmektedir. Kent işleyişinin ekonomi, gıda ve ekoloji yönünden bir unsuru olan kentsel tarım, kent çeperi, kırsal alanlar, kentsel alanlar ve banliyölerin bütünleşmesine yardımcıdır. Yerel kalkınmaya, gıda güvenliğine, yoksulluğun yenilmesine, biyolojik çeşitliliği korumaya, atık suların ve şehir atıklarının yeniden kullanımına imkân sağlar.

Kent tarımı uygulamaları, diğer alanlardaki tarım arazilerinin boş bırakılmadan üretimde kullanılmasını sağlayan ülkeler için ilave ve uygun maliyetli bir tarımsal üretim potansiyeli açma yaklaşımının ya da ihtiyacının bir sonucudur. Üretimde kullanılmayan tarım arazilerinin her geçen gün arttığı ve bu arazileri tarımda kullanımı planlamalarını bir tarafa bırakarak günün trendi diye kent tarımı uygulamalarına yönelen ülkelerin tavırlarına fantazi olarak bakan görüşler de ağırlıktadır.

Büyükşehir yasası ile şehir gelişme alanı olarak planlanan ve planlanmayan kırsal bölge arazilerinin tamamı şehrin tüm yönlerinde imar düzenlemelerine açılmış ve belediyelerin

gelir kaynağı haline getirilmiştir. Bazı yumuşatma yaklaşımları olsa da buralarda genellikle ziraat ve özellikle hayvancılık faaliyetlerini kısıtlanma ve yasaklama yaklaşımları kentlerin çeperindeki tarımsal üretimi bitme noktasına getirmiştir. Büyükşehir yasasını ve kırsal mahallelerdeki (köylerdeki) tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilir hale getirilmesi kapsamında yeniden gözden geçirmek de yararlı olacaktır.

Özetleyecek olursak; hızla aratan nüfusun gıda ihtiyaçlarını karşılayabilmek için, tüm tarım arazilerinin korunmasını ve rasyonel kullanımını sağlamak öncelikli olmalıdır. Sonra da kent tarımı uygulamaları ile ilave üretim potansiyeli sağlama yolları aranmalıdır. Daha makul fiyatla, daha kolay erişilebilen, daha ekolojik üretim fikrini olgunlaştırmak ve kent mimarisini, yerleşim planlamasını da bu kapsamda düzenleme yönünde pek çok ülke epey mesafe almış görünüyor. Ülkemizde de gerek merkezi yönetim, gerekse yerel yönetimler olarak, bilim insanları ile birlikte doğru yöntemlerle bir yerlerden başlamak gerekiyor sanırım.

Gıda, en büyük güçtür; alternatifi de yoktur, unutmayalım.

Dünyayı Besleyen Emekçilere Sahip Çıkmalıyız!

14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü, 14 Mayıs 1984 tarihinde Uluslararası Tarım Üreticileri Federasyonu (IFAP) tarafından kurulmuştur. Bu tarihten itibaren, IFAP'a üye tüm ülkelerde her yıl 14 Mayıs günü Dünya Çiftçiler Günü olarak kutlanmaktadır.

Dünya Çiftçiler Günü'nün önemi nedir?

Öncelikle 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü, çiftçilerin dünya nüfusunun büyük bir kısmı için gıda üreten ve besin güvenliğini sağlayan emekçiler olduğunu hatırlatmak için önemli bir gündür. Gıda güvenliği ve tarımsal kalkınma için tarımın önemini vurgulamak ve bu alandaki ihtiyaçlara

dikkat çekmek için bir fırsat olarak ta karşımıza çıkar.

Kuraklık, sel, iklim değişikliği gibi zorluklar ve adil olmayan ticaret uygulamaları gibi konularda farkındalık yaratmak ve bu sorunlara çözüm bulmak için çaba gösterilmesini teşvik etmek için bir platformdur.

Farklı ülkelerden çiftçilerin bir araya gelerek bilgi ve deneyimlerini

paylaşmaları, ortak sorunlara çözüm bulmaları ve tarımsal kalkınma için birlikte çalışmaları için bir imkân sunar.

2024 yılı tarım sektörü ve çiftçiler için nasıl başladı? Nasıl devam ediyor?

Dünya genelinde 2023 yılı tarım sektörü ve çiftçiler için oldukça zor bir yıl oldu. 2023 yılında yaşanan

zorluklar 2024 yılında da devam etti. Tüm dünya da iklim değişikliği, gıda fiyatlarında dalgalanmalar ve jeopolitik gerilimler gibi faktörler tarımsal üretimi ve gıda güvenliğini olumsuz etkiledi.

Avrupa'da çiftçiler neden isyan etti?

AB'nin Ukrayna'dan gelen tarım ürünlerine gümrüksüz izin vermesi önce Doğu Avrupa ülkelerinde, ardından diğer üye devletlerde çiftçileri 2023 yılı boyunca çok zor durumda bırakmıştı. Aynı zamanda çiftçiler, artan maliyet ve vergilerle, bürokratik işlemlerle ve ucuz gıda ithalatından kaynaklanan rekabetle karşı karşıya olduklarını söyleyerek Avrupa Birliği genelinde protestolar düzenleme kararı aldı.

Ülkelere göre çiftçiler neleri protesto etti?

Fransa

Fransız çiftçiler, ilk olarak AB bürokrasisini ve yüksek dizel fiyatlarını protesto etti. Gelirleri desteklemek için devletten daha fazla destek talep edildi. Sulamaya erişimin kolaylaşması ve hayvan refahının sağlanması istenirken pestisit kullanımına yönelik eleştiriler yükseldi.

Polonya

Polonyalı çiftçiler, Ukrayna'dan ucuz ithalat ve AB düzenlemesini protesto etti.

Çek Cumhuriyeti

Çek Cumhuriyeti'nde yaşayan çiftçiler, bürokrasiyi, ucuz ithalatı ve AB tarım politikalarına yönelik protesto gerçekleştirdi.

İspanya

İspanyol çiftçiler kendi söylemleri ile "boğucu bürokrasi" 'yi ve ucuz ithalata kapı açtığını söyledikleri ticaret anlaşmalarına isyan etti.

Portekiz

Portekizli çiftçiler, yetersiz devlet yardımını, sübvansiyon kesintilerini ve bürokrasiyi protesto etti.

Romanya

Romanya'da gerçekleşen eylemlerde çiftçiler, dizel maliyetini, sigorta oranlarını, AB çevre düzenlemelerini ve yine Ukrayna'dan ucuz ithalat yapılmasına isyan etti.

Belçika

Belçikalı çiftçiler ilk olarak, AB'nin arazilerin yüzde 4'ünü nada bırakma zorunluluğu getirmesini, ucuz ithalatı ve küçük işletmeler yeri-

ne daha büyük çiftlikleri destekleyen sübvansiyonları protesto etti.

Yunanistan

Yunanistan'da gerçekleşen protestolarda çiftçiler, daha yüksek sübvansiyon ve 2023'teki selde mahsul hasarı ve hayvan kaybının daha hızlı telafisi için taleplerini dile getirdi. Artan dizel vergisi ve elektrik faturaları ve son olarak düşen devlet ve AB sübvansiyonları çiftçileri eyleme götürdü.

2024 Yılı Türkiye' de ki çiftçiler için nasıl başladı, nasıl devam etti?

2023 yılı boyunca Türkiye'de çiftçiler ve üreticiler yükselen enflasyon ve artan girdi maliyetleri ile savaşmak zorunda kaldı. 2024 yılı itibari ile de bu savaş devam etti. 2024 Ocak ayı, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE), yıllık bazda yüzde 45,11, aylık bazda yüzde 7,51 artış gösterdi.

2024 Şubat ayında da girdi maliyetleri artmaya devam etti. Yine TÜİK'in verilerine göre, Tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE) yıllık yüzde 49,92, aylık yüzde 3,59 artış gösterdi.

Artan girdi maliyetleri ile başa çıkamayan çiftçilerin bir kısmı mesleği bırakma kararı aldı. Hali hazırda yaşanan iklim değişikliği, artan dünya nüfusu ve genişleyen şehir merkezleri tarım sektörüne ve çiftçiye zarar verirken bununla birlikte yüksek enflasyonun getirdiği girdi maliyetlerinde ki artış çiftçiyi çıkmaza soktu.

Tüm dünya ve Türkiye için genç nüfusun tarıma teşvik edilmesi en elzem konuyken bırakın gençleri tarıma teşvik etmeyi var olan çiftçi nüfusu da kırsaldan göç ederek şehir merkezlerine taşınmak zorunda kaldı.

14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü vesilesiyle tekrar çiftçinin, üretenin toprağa alın teri dökenin kıymetini ve önemini anlamamız gerekiyor. Desteklemeler ve teşvikler çoğaltılmalı, üreticinin işini bırakmasının önüne geçilmeli ve gelecek nesillere sürdürülebilir bir tarım sektörü bırakmamız gerekiyor.

Altın Danenin Yolculuğu

Buğday, sadece bir tahıldan öte, insanlığın hikayesinin ve uygarlığın temelini oluşturan bir mucizedir. Bereketli topraklardan sofralarımıza uzanan bu altın tanenin önemi, besin değerinin çok ötesine uzanmaktadır.

Tarihi Bir Yolculuk: Bereketli Hilal'den Günümüze

Buğdayın hikayesi, yaklaşık 10.000 yıl önce Mezopotamya'da, bereketli toprakları ve elverişli iklimiyle bilinen "Bereketli Hilal" bölgesinde başlar. Burada yabani türlerden evrimleşen buğday, avcı-toplayıcı topluluklar tarafından ilk kez tarıma alındı ve insanlığın yerleşik hayata geçişinde önemli rol oynadı. Zamanla ticaret yollarıyla tüm dünyaya yayılan buğday, farklı coğrafyalarda yeni türlere ve çeşitlere dönüşerek sofralarımızın vazgeçilmezi haline geldi.

Besin Zengini Bir Güç Kaynağı

Buğday, karbonhidrat, protein, lif, vitamin ve mineraller bakımından zengin bir besindir. Özellikle B vitaminleri ve demir açısından oldukça önemli bir kaynaktır. Günlük kalori ihtiyacımızın önemli bir kısmını karşılayan buğday, besleyici ve doyurucu olmasıyla da öne çıkar.

Ekmekten Makarnaya, Bulgurdan Kuskus'a: Çeşitliliğin Zenginliği

Buğday, sadece ekmek yapımında değil, makarna, bulgur, kuskus, ir-

mik, erişte gibi birçok farklı gıdanın da hammaddesidir. Unlu mamuller, kahvaltılık gevrekler ve bazı içecekler de buğdaydan elde edilir. Bu çeşitlilik, buğdayı mutfaklarımızda vazgeçilmez bir yere konumlandırır.

Ekonomik ve Kültürel Bir Değer

Buğday, sadece bir besin kaynağı değil, aynı zamanda ekonomik ve kültürel bir değerdir. Dünyada en çok ekilen ve tüketilen tahıl olan buğday, tarım ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Ekmek ve un üretiminde kullanılan buğday, milyonlarca insanın geçim kaynağıdır. Buğday, aynı zamanda birçok kültürde bereket ve bolluk sembolüdür. Hasat zamanları kutlanan şenlikler ve buğdaya dair gelenekler, buğdayın kültürel önemini açıkça gösterir.

Geleceğe Dair Kaygılar ve Sürdürülebilirlik

Küresel ısınma, kuraklık ve su kıtlığı gibi iklim değişiklikleri, buğday üretimini tehdit eden önemli unsurlardır. Buğdayın besin değeri ve verimini korumak için sürdürülebilir tarım uygulamalarının geliştirilmesi ve bu alandaki araştırmaların artırılması büyük önem taşımaktadır.

Buğday, sadece bir besin kaynağı değil, aynı zamanda insanlığın tarihi, kültürü ve ekonomisiyle de iç içe geçmiş bir mucizedir. Geçmişten günümüze sofralarımızın vazgeçilmezi olan buğdayın gelecek nesiller için de korunması ve sürdürülebilir bir şekilde üretilmesi büyük önem taşımaktadır.

14 MAYIS

DÜNYA ÇİFTÇİLER GÜNÜ

KUTLU OLSUN

Ahmet YILMAZ

Yönetim Kurulu Başkanı

**UŞAK İLİ
DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ**

Küçükbaş Hayvancılıkta Yeni Dönem! Anaç Gitti, Kuzu-Oğlak Geldi!

2024 yılında küçükbaş hayvancılıkta önemli bir değişikliğe gidiliyor. Anaç koyun-keçi desteğinden kuzu-oğlak desteğine geçiş yapılıyor. Bu değişimin bazı olumlu ve olumsuz sonuçları olacağı öngörülüyor.

Destekleme Miktarında Düşüş Bekleniyor

Desteklemelerin kuzu-oğlak sayısına göre verilmesi, destek miktarının da düşmesine neden olacak. Örneğin 350 bin anaç koyunu ve 110 bin kuzusu olan bir üretici, 2024 yılında alacağı destekte önemli bir azalma yaşayacak.

Üreticilerde Küpeleme Sorunu

Desteklemelerden faydalanabilmek için üreticilerin 2024 yılında doğan tüm kuzu ve oğlaklarını küpeletmesi gerekiyor. Bu durum bazı üreticilerde küpeleme zorluğu yaratıyor. Üretici ya sıra alamıyor, veya maddi imkânsızlıklar nedeniyle hayvanlarını küpeleyememe gibi sorunlar ortaya çıkıyor. Küpeleme yapılmayan hayvanlar devlet kayıtlarına girmediği için desteklemelerden de faydalanamayacak.

Sistemin Düzeleceği Öngörülüyor

Kırklareli Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Bülent Oral, sistemin ilk sene sancı çekeceğini ancak önümüzdeki yıllarda düzene gireceğini ifade ediyor. Oral, bu sene

anaç-koyun-keçi desteğinden 100 TL alındığını, kuzu-oğlak desteği için bu fiyatın artırılarak güncellenebileceğini belirtiyor.

Değişimin Olumlu ve Olumsuz Tarafları

Destekleme modelinin değişmesinin bazı olumlu ve olumsuz sonuçları olacak. Olumlu tarafı, Türkvat sisteminde kayıtlı hayvan sayısının gerçek duruma yakın hale gelmesi olacak. Olumsuz tarafı ise, üreticilerin oğlaklarını erken satmak zorunda kalması ve bu nedenle desteklemelerden daha az faydalanması olacak.

Küçükbaş hayvancılıkta destekleme modelinin değişmesi, üreticileri farklı zorluklarla karşı karşıya bırakıyor. Sistemin düzelmesi için zamanla bazı düzenlemeler yapılması ve üreticilere destek olunması gerekiyor.

Emekleriyle Üretime Hayat Veren Çiftçilerimizin

14 Mayıs
Dünya Çiftçiler Günü
kutlu olsun!

Tarımda Örgütlenme

Mehmet TAŞAN

Ziraat Yüksek Mühendisi / Emekli Genel Müdür

Tarım, insanlık tarihi kadar eski bir meslektir. Tarihin her döneminde insanlar beslenmek için üretmek zorunda kalmış, üretmek için de verimli topraklar için sürekli savaşmak zorunda kalmıştır. Ülkemiz tarımının birçok yapısal sorunları olmakla birlikte geçmişle kıyaslandığında gelenen noktayı küçümsemek gerekir. Bütün kaynaklarımızı en rantabl şekilde kullanarak daha fazla üretmek zorundayız.

Arazilerimiz miras yoluyla sürekli parçalanmaktadır. Ülkemizde Ortalama işletme büyüklüğü 68 dekadır. Parsel büyüklüğü ise ortalama 6 dekadır. Avrupa ülkelerinde işletme büyüklükleri yaklaşık 400-500 dekadır. Toplulaştırma çalışmalarının biran evvel bitirilmesi gerekmektedir. Küçük ve çok parçalı arazi üzerinde karlı bir üretimin yapılması mümkün değildir.

Ülkemizde tarımsal nüfusun önemli bir çoğunluğunu oluşturan küçük tarım işletmeleri büyük işletmelerle rekabet etme gibi sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Bunun için de üreticiler güçlerini birleştirerek örgütlenmek zorundadır. Tarımı gelişmiş bütün ülkelerde örgütlenmenin güçlü olduğu görülmektedir. Bireysel olarak üretim yapan hemen hemen hiç çiftçi yoktur. Çiftçiler ya bir kooperatife, ya da bir birliğe bağlı

olarak üretim yaparlar. İhtiyaç duydukları girdileri, finansmanı veya danışmanlık hizmetini örgütten alırlar. Sözleşmede ne kadar ürün taahhüt ettiyse onu üretip örgüte verir. Tarımsal ürünlerde hemen hemen ürünün tamamı örgütler kanalıyla pazarlanır. Yeni kooperatif veya birlik kurulacaksa ona örgütün Merkez Birliği karar verir ve denetimini de onlar yapar.

Aslında biz ahilik teşkilatı ile STK dedikleri yapıya çok uzak değiliz. Bu konularda sistemi oturtmamışız. Türk kooperatifçilik hareketinin Mithat Paşa tarafından 1863 yılı Kasım ayında kurulan “Memleket Sandıkları” ile başladığı kabul edilir. Kooperatifçilikle ilgili ilk yasal düzenleme «Memleket Sandıkları Nizamnamesi» 1867 yılında yayınlanmıştır. Devlet politikası olarak tüm ülkeye yayılan Memleket Sandıkları önce Menafi Sandıklarına (fayda, menfaat) dönüş-

müş ve sonrasında ise tüm sermayesiyle Ziraat Bankasının kuruluşuna dâhil olmuştur.

İlk kooperatifler kanunu 1969’da “1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu” olarak yürürlüğe girmiş, bazı değişikliklerle hala yürürlüktedir. Türkiye’de kooperatifçilik 1960’tan itibaren anayasal güvenceye alınmıştır. 1982 tarihli Anayasanın 171’inci maddesinde “Devlet, milli ekonominin yararlarını dikkate alarak, öncelikle üretimin artırılmasını tüketicinin korunmasını amaçlayan kooperatifçiliğin gelişmesini sağlayacak tedbirleri alır” maddesi yer almaktadır.

Kamuda da gerek Genel Müdürlük, gerekse Bakanlık düzeyinde hala bir sistem kurulamamış, yapıda sürekli değişikliğe gidilmiştir. “Tarım Bakanlığı” 1924 yılında, “Orman Bakanlığı” 1969 yılında kurulmuş; 1974

yılında Tarım Bakanlığı “Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı” na dönüşmüş; iki bakanlık birleştirilerek 1980 ihtilali ile “Tarım ve Orman Bakanlığı” olmuştur. Diğer taraftan 1963 yılında kurulan “Köyişleri Bakanlığı”, 1974 yılında “Köyişleri ve Kooperatifler Bakanlığı”na dönüşmüş, 1983 yılında Köyişleri ve Kooperatifler Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığı birleştirilerek “Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanlığı” na dönüşmüştür.

1983 yılında kurulan Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatının Fonksiyon Bazında yeniden yapılanması sonucu Kooperatifler, Zirai Mücadele, Ziraat İşleri, Veteriner İşleri, Gıda İşleri, Su Ürünleri, Toprak-su gibi köklü ve dinamik yapıya sahip olan Genel Müdürlükler taşra teşkilatlarıyla beraber kapatılarak merkezdekiler yeni kurulan Genel Müdürlüklerin bünyesine,

taşra teşkilatları da İl Müdürlükleri bünyesine alınmıştır. Bu reorganizasyonla, kaynakların tek elden yürütülerek tasarruf sağlanması beklenirken birçok hizmetlerin aksamasına neden olmuş ve kaynak israfı olmuştur. Ayrıca meslek çatışmalarına neden olmuştur. Bu yeni yapılanmada Kooperatifler Genel Müdürlüğü ve Bölge Müdürlükleri de kapatılarak Merkezde Eğitim (Ziraat, Veteriner ve Laborant Meslek Liseleri) , Yayım gibi birimlerle birleştirilerek Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü (TEDGEM) bünyesine alınmış, Taşrada da Tarım İl Müdürlüklerine bağlı Destekleme Şube Müdürlüğü bünyesine alınmıştır. Kısacası Genel Müdürlük Daire Başkanlığına, Bölge Müdürlükleri de Şube Müdürlüğüne dönmüştür.

Orman Bakanlığının 1991’de yeniden kurulmasıyla Bakanlığın adı

“Tarım ve Köyişleri Bakanlığı” olmuş, 2011 yılında sözde konu bazında yapılanma gerekçesiyle Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, merkez ve taşra teşkilatları yeniden yapılanmayla “Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı” kurulmuş, 2018 yılında Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile birleştirilerek yeniden “Tarım ve Orman Bakanlığı”na dönüşmüştür. Burada örgütlenme açısından en önemlisi Kooperatifler Genel Müdürlüğünden beri uygulanan borç verme faslından desteklenen düşük faizli, faizsiz ve uzun vadeli “Kooperatif Projeleri” de 2011 yılında TEDGEM’in kapatılmasıyla birlikte yürürlükten kaldırılmıştır. Böylece hem örgütlenme, hem Hibe Proje uygulamalarında, hem de yayım hizmetlerinde önemli bir alt yapıya kavuşan TEDGEM Genel Müdürlüğünün kapatılmasıyla Çiftçi Örgütleri sahipsiz bırakılmıştır. Halen Tarım Reformu

Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan 17 Daire Başkanlığından biri olan Teşkilatlanma Dairesinde sadece mevzuat ve Genel Kurul işlemleri yapılmaktadır.

1980 Yılında ben göreve başladığımda adı “Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı” olan Bakanlığımız önce “Tarım ve Orman Bakanlığı”na, sonra “Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanlığı”na, daha sonra da “Tarım ve Köyişleri Bakanlığı”na dönmüş, Sonra tekrar “Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı”, daha sonra da tekrar “Tarım ve Orman Bakanlığı”na dönüşmüştür. Bir kısır döngüdür gidiyor. Yürüyen ve oturmuş bir sistemi temelden değiştirmenin fayda yerine zarar verdiği görülmektedir. Her değişiklikte sadece tabela değişmemiş, beklenildiği gibi tasarruf yerine bir çok israf yapılırken Meslek Mensuplarında motivasyon bozukluğu meydana gelmiştir. Burada çiftçi örgütlenmesi anlamında Bakanlığın etkisi gittikçe azaltılmıştır. 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununun muhatabı olan üç Bakanlıktan biri olan ve daha önceleri Sanayi Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Teşkilatlanma Genel Müdürlüğü, halen Ticaret Bakanlığında Esnaf ve Kooperatifler Genel Müdürlüğü olarak hizmet vermektedir.

Türkiye’de Üretici örgütlerinin toplam sayısı 12 bine ve bunlara ortak/üye sayısı ise 4,3 milyona yaklaşmıştır. Bu örgütler ülkemizde halen 5 farklı bakanlığın sorumluluğunda, 13 kanunla 15 farklı türde kurulmaktadır. Bu yapı içinde kooperatifler ağırlıklı bir öneme sahiptir. Aslında bu durumun sektör açısından bir zenginlik olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Fakat üreticiler piyasada bir araya gelip güç birliği oluşturarak değer zincirindeki diğer aktörler ile rekabet etmek yerine, birbirleri ile çekişmeye başlayınca bu zenginlik, üretici aleyhine işleyen ve kirlilik olarak algılanan bir duruma dönüşmüştür.

Ekonomik örgütlenmenin yetersizliği, tarımda üretim planlaması yapılamamasına, pazarlamada sorunlara, tüketicide fiyat ve üreticide gelir

istikrarsızlığının oluşmasına neden olmaktadır.

Örgütlenme yapısını incelediğimizde faaliyet konularında ve etki alanlarında çakışmalar görülmektedir. Bu yapılanma şekliyle belki bir zenginlik gibi düşünülse de çoğu zaman aynı faaliyette bulunan örgütler arasında ciddi sürtüşmelere neden olmaktadır. Türkiye’deki tarımsal örgütlenme yapısının yeniden masaya yatırılarak yetki ve sorumlulukların yeniden belirlenmesi ve bunun devamında da güçlü bir yapılaşma ile daha fonksiyonel bir hale getirilmesi gerekmektedir.

Tarımsal üretimi arttırmanın, kaliteli ürün elde etmenin ve tarım ile uğraşanların yaşam düzeylerini yükseltmenin en önemli yollarından biri, üreticilerin etkili bir biçimde örgütlenmesidir. Uzun Vadeli Kredilerin verildiği Yatırım Projelerine tekrar geri dönülmelidir. Geçmişte uygulanan ve başarılı örnekleri olan Ortaklar Mülkiyetinde Kooperatif Projelerine benzer projelerin günümüz şartlarına uygun olarak tekrar geliştirilerek bütün Üretici Örgütlerini kapsayacak şekilde cazip şartlar ile sunulmalıdır.

“Devlet kural koyucu, destekleyici ve denetleyici olmalıdır.”

Tarımda güçlü bir örgütlenme için neler yapılmalıdır:

1-Yapısal sorunlar giderilip, sürtüşmeler kaldırıp, yetki ve sorumluluklar yeniden belirlenmeli, Örgütler,

sözleşmeli üretimle üretim ve pazarda etkili bir yapıya kavuşmalı,

2-Üretim, pazarın talebine göre planlanmalı, Verimliliği ve katma değeri arttırarak gıda değer zincirinde aldığı pay yükseltilmeli, Piyasada rekabet gücü artırılmalı,

3-Hem üreticinin hakkını korumak, hem de tüketicinin daha uygun fiyatla gıdaya ulaşmasını sağlamak için Çiftçi Örgütleri üzerinden müdahale alımı yapılmalı, Örgütler devlet teşvik ve desteklemelerinden öncelikli yararlanmalı,

4-Tarım Bakanlığı bünyesinde eskiden olduğu gibi Çiftçi Örgütlenmesiyle ilgili Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü (TEDGEM) benzeri sorumlu bir Genel Müdürlük kurulmalı, Bakanlığın 2011 Yılı yapılanmasından önce Kooperatiflere uygulanan üretim, depolama ve işleme tesislerine yönelik “Ortaklar Mülkiyetinde Kooperatif Projeleri”ne benzer projeler uygulanmalı,

5-Çiftçi örgütlerinde özellikle kooperatif kuruluşunda büyük ölçekli ve güçlü yapılaşma sağlanmalı, haksız rekabetin önlenmesi için aynı çalışma alanında benzer örgütlenme engellenmeli,

6-Bakanlığın yürüttüğü kayıt ve yayım hizmetleri vb. örgütlerce yapılmalıdır.

Sonuç: “Ülkemiz Tarımsız, Tarımımız Kooperatifsiz Kalkınmaz”

Bu Yıl Kurbanlık Fiyatları Ne Durumda Olacak?

Yaklaşan Kurban Bayramı öncesi, kurban kesimi için arayış içinde olan vatandaşlar, bu yılda yüksek fiyat artışıyla karşı karşıya. Küçükbaş ve büyükbaş hayvanların fiyatları, geçmiş yıllara kıyasla belirgin bir şekilde yükselmiş durumda.

2024 yılında et fiyatlarındaki artışların ardından fiyatlarda geçen yıla göre önemli bir değişiklik bekleniyor. Bu yıl Kurban Bayramı'nda kurbanın ortalama fiyatının 1000 ila 120.000 lira arasında olması bekleniyor.

Hayvancılıkta yaşanan birçok sıkıntıdan dolayı kurbanlık fiyatları da bundan olumsuz etkilenmesi bekleniyor. Yüksek enflasyon sebebiyle artan girdi maliyetleri hayvanların fiyatlarının yükselmesine neden oldu.

Besiciler sosyal medya hesapları aracılığı ile büyükbaş ve küçükbaş

kurbanlık fiyatlarını duyurdu. 400 kilo canlı dana 2024 yılı için ortalama 110 bin TL'den satışa çıkarıldı.

İşte kurbanlık düve dana ve koyun fiyatları şöyle:

Ankara'nın Çubuk ilçesindeki hayvan pazarında dana kurbanlık canlı baskül kilo fiyatı 270 liradan satılıyor. 400 kilo canlı ağırlığı olan dana kurbanlık fiyatı 110 bin liradan alıcısını bekliyor

500 kilo kurbanlık dana canlı fiyatı ise 135 bin liradan satılıyor.

Kurbanlık Düve

Fiyatı 2024 Yılında Ne Kadar?

Kurbanlık düve fiyatı Çubuk hayvan pazarında ortalama 300 - 350 kg ağırlığında olanı 80 ila 85 bin lira arasında satılarak alıcısını bekliyor.

Diğer yandan kurbanlık dana fiyatları ile kurbanlık düve fiyatlarının pahalı olması bu sene vatandaşları kurbanlık koyunlara yöneltiyor. Çubuk hayvan pazarında kurbanlık koyun fiyatları ortalama 8 bin liradan başlayarak satışa çıkarıldı.

KIRKLARELİ İLİ
DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ

**Tüm üreticilerimizin
14 Mayıs
Dünya Çiftçiler Günü
kutlu olsun.**

Ali DERMENCI
Yönetim Kurulu Başkanı

www.kirklarelibirlilik.com

Assiye YILDIRIM
Tarım Yazarı

Gıda Fiyatları Düşer mi?

Enflasyonist ortamda artan gıda fiyatları kritik konulardan biri hiç kuşkusuz! Girdi maliyetleri ve tüketici fiyatları artıyor, alım gücü azalıyor! Ekonomik göstergeler sosyolojik, psikolojik ve siyasi sonuçlar doğuruyor. 31 Mart seçim sonuçları bu bağlamda son derece önemli bir çıktı!

Bu gün geldiğimiz noktada dünyada gıda fiyatları gerilerken ülkemizde artmaya devam ediyor. Ürünün tarladan çıkış fiyatı ile reyondaki satış fiyatı arasında 4-5 kata varan son derece fahiş fark var. Bu noktada en önemli gerekçe olarak ileri sürülen nakliye maliyetleri çok ciddi bir kalem olmakla birlikte bu fahiş farkın gerekçesi için yeterli değil! Bir başka mesele artan işçilik maliyetleri, kira, enerji gibi diğer işletme giderlerindeki artış doğru olmakla birlikte yine bu farkı açıklamaya yetmez kaldı ki neredeyse haftalık etiket değiştirildiği dikkate alındığında bu gerekçe de yeterli değil! Buradaki görünen en önemli neden ahlaki olmakla birlikte suçu sadece fırsatçılara atarak “bunlar fırsatçılık yapıyor” sloganı ile de çözülemez. Kaldı ki mesele sadece zincirlerin fırsatçılık yapması ise “gıda fiyatlarında piyasa fiyat dengesini sağlamak üzere açılan Kooperatif Market de mi fırsatçı diye sormadan edemiyorum! Zira birkaç kalem üründe dönemsel kampanyalı satışlar dışında onların fiyatlarının da diğer zincirlerle benzer olduğu ortadayken! Türkiye genelinde ilçelere kadar yaygın bir zincir haline gelmesine rağmen neden çözüm olmadığı da izaha muhtaç bir konu olarak duruyor!

Gıda fiyatları kontrol altına alınmazsa enflasyonla mücadelede kalıcı bir başarı elde etmek mümkün değil. Bir başka ifade ile eğer gıda fiyatların-

daki artış kontrol altına alınabilir hatta düşürülürse enflasyonla mücadelede ciddi bir yol alınabilir.

Peki, ekonomi yönetimi ve hükümet bunu bilmiyor mu, elbette biliyor! Çözüm üretmeye çalışmıyor mu, elbette çalışıyor? lakin temel sorun şu ki çok yönlü meselelere bütüncül bakmak yerine palyatif **çözümler ile yaklaşıyorlar**. Bu bakış açısı ile bu problemin bırakın çözümünü gidiş yolundan bile puan alınamaz. Zira yolun kendisi ters. Reyondan değil tarladan başlamanız gerekiyor!

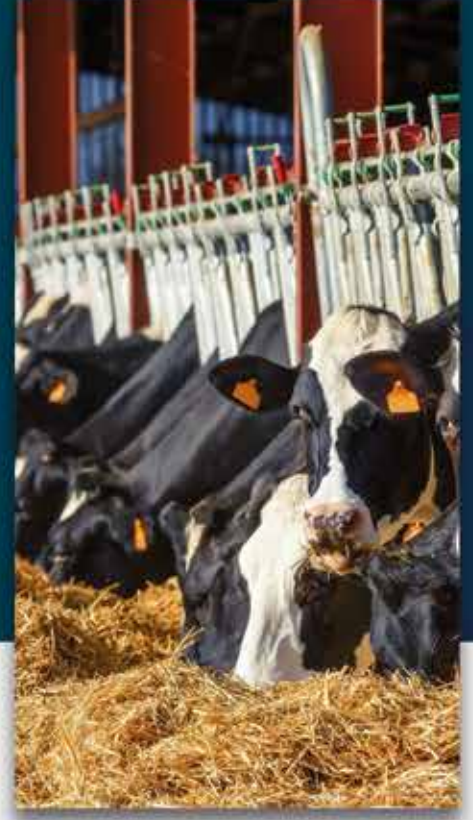
Mesela son günlerde gündeme getirilen yeni sihirli değnek; tavsiye edilen satış fiyatı etiketi... Ticaret Bakanlığı, keyfe keder fiyat belirlemenin önüne geçmek için üretici, toptancı ve perakendecilerle bir komisyon oluşturacak. Ambalajlı ürünler bu komisyonun belirleyeceği tavsiye fiyatıyla satılacak. Henüz tartışılan bu önerinin de fiyat belirlemeden denetime izaha muhtaç birçok yönü var.

Daha önce belirtmiştim bütün bunların arkasında asıl yıkım çiftçi tarafında yaşanıyor. Zira artan girdi maliyetleri karşısında tutunamayan çiftçi üretimi terk ediyor! Gençlerin çiftçiliği tercih etmediği dikkate alındığında mevcut üreticinin de üretimi bırakması sektörü geri dönüşü olmayan bir yola sokuyor. Bu da her birimizin hayatını, ülkemizin bekasını doğrudan

ilgilendiren gıda güvenesi açısından son derece kritik bir mesele! Rusya-Ukrayna, İsrail-Filistin savaşı devam ederken İsrail-İran gerilimi de eklendi. Böylesine bir atmosferde en az savunma sanayimiz kadar önemli olan gıda meselesini ciddiyetle, bütüncül bir bakış açısı ve kalıcı politikalarla çözmek durumundayız. Sadece reyon fiyatlarına odaklanmak bir çözüm değil. Gıdanın tarladan sofraya yolculuğunda üreticiyi koruyan, üretimin devamlılığını hedefleyen ve tüketiciyi gözetken kalıcı bir politika izlenmek durumunda! Dünyanın içinde bulunduğu şartlar dikkate alındığında eğer tarım ürünlerinizi üretmiyorsanız paranız olsa dahi alamayacaksınız! Her geçen gün stratejik önemi artan gıdanın üreticisi olmak, kendi tüketiminin ötesine geçen ülkeler gücüne güç katacak.

Maalesef ülkemizde tarım sektörü ve çiftçi toplumsal alanda hak ettiği değeri görmüyor. Umarım çok geç olmadan toprağı işleyip, sofralarımıza çeşit çeşit gıdaları üreten, ülkemize hem ekonomik hem de stratejik açıdan çok kıymetli katkı veren çiftçilerimize maddi manevi değer fark ederiz.

Tarımsal faaliyetlerin yoğunlaşmaya başladığı bu günlerde mevsimlik tarım işçilerine kolaylıklar diliyorum. İnsani olmayan koşullarda römorklarda, kamyon kasalarında seyahat etmelerini için gerekli tedbirlerin alınması umuduyula.

Ürünlerinizin kalitesi ve bereketi
işinize olan sevginizin göstergesidir.
Tüm üreticilerimizin
14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü
kutlu olsun.

Adıyaman Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı

Zeki Selçuk

Tarımda Blockchain Teknolojisinin Rolü!

Tarım sektörü, dünya nüfusunun beslenme ihtiyacını karşılayan temel bir sektördür. Ancak, geleneksel tarım sistemleri karmaşık bir tedarik zinciri ve veri yönetimi sorunlarıyla karşı karşıya kalmaktadır. İşte bu noktada, Blockchain teknolojisi devreye giriyor ve tarımı kökten değiştirmeye aday bir çözüm sunuyor.

Blockchain Nedir?

Blockchain, verilerin değiştirilemez ve şeffaf bir şekilde kaydedildiği bir dijital defterdir. Blok zinciri olarak da bilinen bu teknoloji, her bir veri bloğunun bir önceki bloğa referans vererek birbirine bağlı olduğu bir yapıya sahiptir. Bu sayede, verilerin güvenliği ve bütünlüğü sağlanır ve tüm katılımcılar arasında güvenilir bir veri paylaşımı gerçekleştirilir.

Tarımda Blockchain Teknolojisinin Rolü

Gıda Güvenliği ve Takibi: Blockchain, gıda ürünlerinin üretiminden tüketime kadar olan sürecin tamamını izlemeyi mümkün kılar. Her bir ürün için benzersiz bir dijital kimlik oluşturulabilir ve ürünün geçtiği her aşama blok zincirine kaydedilebilir. Bu sayede, gıda güvenliği ve izlenebilirliği artar ve gıda kaynaklı salgın hastalıkların önlenmesine yardımcı olunur.

Kalite Kontrolü ve Sertifikasyon: Blockchain, tarım ürünlerinin kalite kontrolü ve sertifikasyon süreçlerini kolaylaştırır. Ürünlerin yetiştirme ko-

şulları, organik veya geleneksel üretim gibi bilgiler blok zincirine kaydedilebilir ve tüketicilere şeffaf bir şekilde sunulabilir. Bu sayede, tüketiciler ürünlerin kökeni ve kalitesi hakkında daha fazla bilgiye sahip olabilirler.

Tedarik Zinciri Yönetimi: Tarımsal ürünlerin tedarik zinciri yönetimi karmaşık bir süreçtir ve genellikle birçok aracı tarafından kontrol edilir. Blockchain, tedarik zincirindeki veri paylaşımını kolaylaştırarak aracıları ortadan kaldırabilir ve tedarik zinciri-

rinin daha şeffaf ve verimli bir şekilde yönetilmesini sağlayabilir.

Gelecekte Tarımda Blockchain Teknolojisi

Tarımda Blockchain teknolojisinin potansiyeli oldukça büyüktür ve gelecekte bu teknolojinin daha geniş bir şekilde kullanılması beklenmektedir. Ancak, bu teknolojinin yaygınlaşması için çeşitli zorluklar ve engellerle karşılaşılabilir. Veri standartlarının belirlenmesi, teknik altyapının oluşturulması ve katılımcıların eğitimi gibi konular, Blockchain teknolojisinin tarımda kullanımını desteklemek için ele alınması gereken başlıca konulardır.

Sonuç olarak, tarımda Blockchain teknolojisi, gıda güvenliği, izlenebilirlik, kalite kontrolü ve tedarik zinciri yönetimi gibi alanlarda önemli faydalar sağlayabilir. Gelecekte, bu teknolojinin daha geniş bir şekilde benimsenmesiyle birlikte tarım sektöründe daha şeffaf, verimli ve sürdürülebilir bir yapı oluşturulması mümkün olacaktır.

Sakarya

Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

14 Mayıs

Dünya Çiftçiler Gününüzü kutlar,
bereketli ve bol kazançlar dilerim.

Hakan Candemir
Yönetim Kurulu Başkanı

Türkiye'nin Tarımsal Kalbi Akdeniz Bölgesi

Akdeniz Bölgesi, Türkiye'nin güneyinde yer alan ve tarımsal üretimde kritik bir rol oynayan bir bölgedir. İlman iklimi, bereketli toprakları ve uzun kıyı şeridi, bölgeyi çeşitli tarımsal ürünler yetiştirmek için ideal bir yer haline getirir. Bölge, Türkiye'nin meyve, sebze, pamuk, zeytin ve narenciye üretiminin önemli bir kısmını karşılar.

Bölgenin Tarımsal Avantajları şunlardır:

İklim: Akdeniz Bölgesi, ılıman bir iklime sahiptir. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar ise ılık ve yağışlıdır. Bu iklim, meyve ve sebzelerin yanı sıra pamuk, zeytin ve narenciye gibi ürünlerin yetiştirilmesi için idealdir.

Toprak: Bölgenin toprakları, alüvyonlu ve kireçli topraklardan oluşmaktadır. Bu topraklar, besin açısından zengindir ve drenajı iyidir, bu da onları tarımsal üretim için oldukça verimli hale getirir.

Su: Bölgede su kaynakları nispeten bol miktarda bulunur. Nehirler, göller ve yeraltı suları, tarım arazilerini sulamak için kullanılır.

Kıyı Şeridi: Bölgenin uzun kıyı şeridi, balıkçılık ve deniz ürünleri yetiştiriciliği için idealdir.

Bölgenin Önemli Tarımsal Ürünleri ise şunlardır:

Meyve ve Sebzeler: Akdeniz Bölgesi, Türkiye'nin meyve ve sebze üretiminin önemli bir kısmını karşılar. Bölgede yetiştirilen başlıca meyveler arasında portakal, mandalina, limon, üzüm, incir, muz ve çilek yer alır. Sebzeler arasında ise domates, salatalık, biber, patlıcan, kabak ve fasulye bulunur.

Pamuk: Akdeniz Bölgesi, Türkiye'nin pamuk üretiminin merkezi konumundadır. Bölgede yetiştirilen pamuk, tekstil endüstrisinde kullanılır.

Zeytin: Akdeniz Bölgesi, zeytin ve zeytinyağı üretiminde önemli bir yere sahiptir. Bölgede yetiştirilen zeytinler, sofralık zeytin ve zeytinyağı üretiminde kullanılır.

Narenciye: Akdeniz Bölgesi, Türkiye'nin portakal, mandalina ve limon üretiminin önemli bir kısmını karşılar. Bu meyveler taze olarak tüketilir veya meyve suyu üretiminde kullanılır.

Bölgenin Tarımsal Geleceği

Akdeniz Bölgesi'nin tarımsal üretimi, Türkiye ekonomisi için büyük önem taşımaktadır. Bölgenin tarımsal potansiyelini daha da geliştirmek için modern tarım teknikleri ve teknolojileri kullanılması, sulama sistemlerinin iyileştirilmesi ve tarımsal ürünlere pazarlama imkânlarının artırılması gibi adımlar atılması gerekmektedir.

Bölgenin tarımsal kalkınması, sadece Türkiye ekonomisine değil, bölgedeki insanların yaşam standartlarına da katkıda bulunacaktır.

Akdeniz Bölgesi'nde tarımsal üretimde önemli bir rol oynayan bazı iller Adana, Antalya, Mersin, Hatay, Muğla ve Kahramanmaraş'tır.

Akdeniz Bölgesi, Türkiye'nin tarımsal üretimdeki lokomotifidir. Bölgenin bereketli toprakları ve ılıman iklimi, onu çeşitli tarımsal ürünler yetiştirmek için ideal bir yer haline getirir. Bölgenin tarımsal potansiyelini daha da geliştirmek için gerekli adımlar atılması halinde, Türkiye ekonomisine ve bölgedeki insanların yaşam standartlarına önemli katkılar sağlanabilir.

TÜM ÜRETİCİLERİMİZİN

14 MAYIS

DÜNYA ÇİFTÇİLER GÜNÜ KUTLU OLSUN

Ahmet ERTÜRK
Yönetim Kurulu Başkanı

WWW.HAYKOOP.ORG.TR

Zorlu koşullarda bile hayvan refahını gözeterek, hijyenik ve sağlıklı bir şekilde üretim yapan yetiştiricilerimize şükranlarımızı sunuyoruz.
14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü kutlu olsun.

Yönetim Kurulu Adına
Murat KARAGÖL

SAMSUN İLİ
DAMIZLIK KOYUN KEÇİYETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ

Süt Tüketiminin Çocuk Sağlığı Üzerindeki Etkileri

Çocukların sağlıklı büyüme ve gelişimi için dengeli bir beslenme önemlidir ve bu beslenmenin temel taşlarından biri süt ve süt ürünleridir. Bu yazımızda, süt tüketiminin çocuk sağlığı üzerindeki etkilerini inceleyeceğiz.

Sütün Besleyici Değeri ve Çocuk Sağlığındaki Rolü

Süt, protein, kalsiyum, fosfor, B vitaminleri ve diğer birçok önemli besin ögesini içeren bir besindir. Özellikle çocukların kemik gelişimi için kritik olan kalsiyum açısından zengindir. Ayrıca, süt ve süt ürünleri, vücut için gerekli olan proteinin önemli bir kaynağıdır ve kas gelişimi ile bağışıklık sistemini destekler.

Kemik Sağlığı Üzerindeki Etkileri

Kalsiyum, kemiklerin güçlenmesi ve mineral yoğunluğunun artması için temel bir mineraldir. Çocukluk ve ergenlik dönemlerinde yeterli kalsiyum alımı, ileriki yaşlarda osteoporoz riskini azaltabilir. Bu nedenle, süt tüketimi çocukların kemik sağlığı için son derece önemlidir.

Büyüme ve Gelişime Katkıları

Süt, büyüme hormonlarının salgılanmasını uyararak çocukların normal büyüme ve gelişimini destekler. İçerdiği proteinler, kasların güçlenmesine ve vücut dokularının yenilen-

mesine yardımcı olur. Ayrıca, sütte bulunan diğer besin ögeleri de beyin fonksiyonları ve sinir sistemi sağlığı için gereklidir.

Potansiyel Sağlık Riskleri ve Duyarlılık

Bazı çocuklar süt ve süt ürünlerine karşı intolerans veya alerji geliştirebilir. Bu durumda, laktoz intoleransı veya süt proteini alerjisi gibi sorunlar ortaya çıkabilir. Bu durumda, alternatif süt ve süt ürünleri tercih edilebilir veya beslenme uzmanına başvurulabilir.

Sonuç olarak Süt, çocukların sağlıklı büyüme ve gelişimi için önemli bir besin kaynağıdır. Ancak, her çocuğun farklı beslenme ihtiyaçları olduğunu unutmamak önemlidir. Dengeli ve çeşitli bir beslenme programı, çocukların sağlıklı bir yaşam tarzı benimsemesine ve potansiyel sağlık risklerini azaltmasına yardımcı olacaktır.

Toprağın bereketini, hayvanlarımızın verimini el ele yükselterek, sofralarımıza bolluk ve bereket getiren tüm yetiştiricilerimize minnettarız.

14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü kutlu olsun.

Balıkesir İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği
Yönetim Kurulu Adına Başkan
Hasan ÇETİN

**14 MAYIS
DÜNYA ÇİFTÇİLER GÜNÜ
KUTLU OLSUN**

**İZMİR
DSYB**

(Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği)